

kinek a szerepét tudta és tudta eljátszani, úgy, hogy ha az a színész őt kopírozta — sikert ért el.

Ez volt az a nagy jelentőség, amire a Mindenható kiválasztotta, hogy lenne a nagy nemzeti átfarmálódás idején Mózes a magyar Theátrumnak.

Nagyszerű tehetsége, mely annyi helyen jelölte meg számára a legelső sort, ahol dolgoznia és eredményt elérnie kellett — itt is érvényesült, s ma a magyar színész-történetnek újabb korát az ő nevével kell elkezdni.

Biblikus életkora utolsó éveiben is lelkesedni tudott a színházért. Esti előadásokon ritkábban lehetett látni, de a főpróbák félhomályos nézőterén — a sötét páholy mélyében ott ült és figyelt, bíralt.

Emlékét a magyar Thália hervadhatatlan babérrel övezi. (Reza Dezső)

*

A nagy magyar publicista 1888-ban az Orsz. Színészegyesület tanácsosa volt, majd 1913. márc. 19-én az Egyesület disztagságá választotta. 1915. máj. 6-án elnyerte a Bródy-jutalmat. 1923. máj. 27-én acsádi szülőházát emléktáblával jelölték meg, melynek ez a felirata:

»Vándor! Ki erre jársz, ezen a tájon,
A lelked itt dalolva szálljon!
Idő! Vihar! Kegyetlen, durva szárnyad
Kimélje, óvja, védje ezt a házat!
Falát, tetőjét ne bántsa kezéd,
Csak simogassa: itt sas született!
Magyar sas. Turul. Szellemének fénye
Örök dicsőség hálás nemzetére!»

(Lőrinczy György)

Sopronban a Benedek-rendű főgimnázium épületét ez év okt. 28-án szintén megjelölték emléktáblával. Felirása: »Itt járt iskolába R. J. 1856—1860.« — 1926. jún. 5-én 60 éves színműírói jubileuma alkalmából a Városi Színház bemutatta »Magdolna« c. drámáját. 1927. febr. 13-án a Nemzeti Színház muzeumában leleplezték az arcképét, 14-én diszelőadással ünnepelte a Nemzeti Színház 60 éves drámaírói munkásságát. (»A szerelem iskolája.«) Meghalt 1929. február hó 8-án. Temetése a Tud. Akadémia előcsarnokából impozáns részvét mellett folyt le. A főváros dízsírhelyén temették el. Szobrára lord Rothermere fejedelmi bőkezűséggel

hatalmas összeget ajánlott fel, leleplezték 1930. nov. 30-án, az Erzsébet-körut és Dohány-u. sarkán. 1929. máj. 14-én Debrecenben a Király uccát az ő nevééről nevezték el.

*

Eredeti színművei: »Aesopus«, (L. o.), »Özvegy Pitykeiné«, vj. 1 felv. Bem. 1867. Budai Népszínház. »A szent korona varázsa«, szmü. Bem. 1867. jún. 30. Budai Népszínház. »Régi dal, régi gyűlölségről«, szmü. Bem. 1867. okt. 13. Nemzeti Színházban. (A Teleki-pályázaton »Shylock ma« címmel dicséretet nyert.) »Reggeli előtt«, dramolett 1 felv. Bem. 1868. jan. 8. U. o. »Színre színt«, vj. 5 felv. »A krakói barátok«, szmü 5 felv. Bem. 1873. ápr. 28. Nemzeti Színház. »Szerelem iskolája«, vígjáték (L. o.). »Titilla hadnagy«, operett. Zen. szerz. Puks Ferenc. Bem. 1880. febr. 27. U. o. »Szép Ilonka«, operett 1881. máj. 22. U. o. »Szelháziak«, boh. 1882. márc. 10. U. o. »A fekete hajó«, operett. Zen. szerz. báró Bánffy György. Bem. 1883. febr. 26. U. o. »Ripacsos Pista dolmánya«, népsz. »Tempefői«, operett. Zenéjét szerz. Erkel Elek. 1883. november 16. U. o. »Magdolna«, dráma (L. o.). »Ida«, vj. 1883. jan. 5. U. o. Felújították a Magyar Színházban, 1920. okt. 30. »A bárónő levelei«, boh. 3 felv. Bem. 1885. máj. 8. Nemzeti Színház. Felújították 1890. jan. 29-én, majd a Belvárosi Színházban is bemutatták 1920. máj. 21-én. »Endre és Johanna«, tört. szomorújáték, (L. o.). »Budavár megvétele«, szmü. 1886. aug. 31-én adták a Népszínházban. »Világszép asszony Marcia«, operett 3 felv. Zen. szerz. Serly Lajos. Bem. 1887. febr. 25. U. o. »Éjjel az erdőn«, népsz. 1889. jún. 16. Városligeti Színkör. »A négy király«, operett 3 felv. Zen. szerz. Szabados Béla. 1890. jan. 10. Népszínház. »Királynék harca«, tört. szmü 4 felv. 1890. Nemzeti Színház. »István király«, tört. dráma. 1891. jan. 23. U. o. »Az ezredév ünnepe«, látomány. 1896. máj. 2. Népszínház. »A bolond«, énekes legenda 3 felv. Zen. szerz. Szabados Béla. Bem. 1898. dec. 29. Magyar Színház. U. o. felújították: 1902. jan. 8. A Magy. Kir. Operaház is műsorába iktatta: 1911. márc. 14-én, majd 1920. nov. 19-én, továbbá: